GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.

România şi străinătate:

Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĚ PRENUMERĂ:

la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 33. Luni, Marţi 12 (24) Februariu 1885.

Braşovŭ, 11 (23) Februariu 1885.

De unŭ timpŭ încóce pressa francesă se ocupă mai viu şi cu mai multŭ interesŭ de situaţiunea politică şi economică a României. Pentru momentŭ este cestiunea reînoirii convenţiunei comerciale a statului românŭ cu Austro-Ungaria, asupra căreia ea şi-a îndreptatŭ atenţiunea. Ḑiare de frunte, ca „Gaulois,“ „Figaro,“ „Nouvelle Revue,“ „Patrie,“ discută cu predilecţiune acéstă cestiune, servindu-se de unŭ studiu, ce l'a publicatŭ de curêndŭ prinţulŭ George Bibescu asupra convenţiunei comerciale a României cu Austro-Ungaria.

Principalele idei, ce le desvóltă prinţulŭ Bibescu în broşura sa, se potŭ resumá în următórele cuvinte: Prin convenţiunea comercială dela 1875 România a fostŭ cucerită economicesce de Austro-Ungaria. Germania în legătură cu Austro-Ungaria are de scopŭ a smulge cu totulŭ România din braţele comerciului cu statele occidentale. Spre a dovedí acéstă prinţulŭ Bibescu arată, că printr'o combinaţiune de tarifurĭ de drumŭ de ferŭ destinate de a eftiní transportulŭ între România şi Viena şi între pieţele române şi Hamburg şi Stettin, se dă comerciului din România o direcţiune spre nordŭ, căcĭ pre când unŭ vagonŭ cu marfă, care circulă între Bêrladŭ şi Galaţĭ este tarifatŭ cu 74 banĭ de chilometru, elŭ nu plătesce decâtŭ 45 banĭ spre a merge la Stettin. Astfelŭ, ḑice prinţulŭ Bibescu, mişcarea comercială şi maritimă a României cu Francia şi Anglia va scădé pe ḑi ce merge şi Austro-Ungaria cu Germania vorŭ profitá singure de noua situaţiune.

Amintitele ḑiare parisiane ḑicŭ între altele, că suntŭ datóre cu recunoscinţă prinţalui Bibescu pentru „patrioticulŭ lui avertismentŭ.“

Semnalândŭ curentulŭ opiniunei publice în Francia, rĕmâne a ne dá contŭ despre părerile, ce domnescŭ în România în cestiunea convenţiunii cu monarchia nóstră şi aicĭ trebue sĕ constatămŭ îndată, că opiniunea publică nu este nicĭdecum favorabilă reînoirii acestei convenţiunĭ.

Ḑilele acestea ministrulŭ preşedinte Brătianu a declaratŭ în cameră, că guvernulŭ e decis a denunţá convenţiunea care espiră peste un anŭ. Chiar interpelaţia d-lui Iepurescu în acéstă cestiune dovedesce, că în România marĭ suntŭ îngrijirile de viitorulŭ economicŭ alŭ României.

E numai o aparenţă, că tóte cestiunile internaţionale ce agită spiritele în România suntŭ în ajunŭ de a se resolva pe calea cea mai liniştită şi satisfăcĕtóre, în realitate însĕ România are sĕ lupte încă cu mari dificultăţĭ, despre carĭ nu voimŭ sĕ cercetămŭ acum dacă şi-le face ea însaşĭ séu i le prepară alţii.

Interesante sunt în privinţa acésta unele revelărĭ, ce le face „Naţiunea,“ organulŭ oposiţiunei moderate, într'unŭ articulŭ de fondŭ din numĕrulŭ de Duminecă. Reproducemŭ părţile principale ale acestui articulŭ pentru ca sĕ afle şi cetitorii noştri de ce natură suntŭ îngrijirile amintite, ce domnescŭ aḑi în sînulŭ poporaţiunei din statulŭ vecinŭ românŭ. „Naţiunea“ ḑice:

„Sunt cestiunĭ marĭ, de atâta timpŭ pendinte, ca şi când ar fi uitate, fără ca ţéra sĕ scie măcarŭ cum stau aceste cestiunĭ vitale şi totodată ameninţătóre pentru ea. Cea mai gravă din tóte este *cestiunea Dunărei*, asupra căreia amŭ atrasŭ în atâtea rêndurĭ atenţiunea opiniunei publice şi a guvernului. Ce se face cu acestŭ mare litigiu?

„Esistă unŭ tratatŭ care a resolvatŭ cestiunea în contra intereselorŭ şi a drepturilorŭ României, tratatŭ la care statulŭ românŭ n'a luatŭ parte, şi care, prin urmare, nu este obligătoriu pentru elŭ: Cum rĕmâne dar cu a lui esecutare? Oficioşii noştri şi cei dela Viena ne-au lăsatŭ a înţelege că, în urma intrărei României în faimósa *ligă a păcei*, cestiunea Dunărei rĕmâne *in suspenso.* Fórte bine! Dar dacă mâne nu va mai conveni statului românŭ d'a face parte din constelaţiunea formată de alianţa austro-germană, ce se va întêmpla atuncĭ? Nu va veni óre Austro-Ungaria susţinută de aliata sa, sĕ pretindă esecutarea tratatului din Londra? De n'ar mai avé trebuinţă de noi, acésta ni s'ar întêmplá chiar neeşindŭ din a lorŭ constelaţiune. Étă dilema din care cautŭ sĕ eşimŭ câtŭ mai curêndŭ; căcĭ astăḑĭ cestiunea Dunărei stă suspendată pe capetele nóstre şi răpesce statului românŭ orĭce libertate de acţiune. Cestiunea Dunărei este unŭ lanţŭ ce ne légă cu voe fără voe de carulŭ politicei austro-germane, şi nicĭ ne lasă putinţa sĕ'lŭ sfărâmămŭ chiar în ḑiua când interesele nóstre ne-ar cere imperiosŭ sĕ-o facemŭ. Şi aceea ḑi se apropiă; ea ne bate la uşă cu ocasiunea convenţiunei comerciale.“

„Dér cestiunea *Arab-Tabiei* cum stă? De mai bine de trei anĭ acestŭ litigiu este resolvatŭ prin o înţelegere între puterĭ. Orĭ câtŭ de păgubitóre este pentru noi aceea soluţiune, (ca soluţiunea tuturorŭ cestiunilorŭ privitóre la România şi rĕmase neresolvate de tractatulŭ din Berlin), noi amŭ primit'o pentru a pune capĕtŭ unei situaţiunĭ fórte delicate. Cu tóte acestea, lucrurile au rĕmasŭ totŭ în starea de mai înainte, împrejurulŭ Silistrei urméză a esista o zonă neutră de mai multe chilometre, pe care Bulgaria o stăpânesce de faptŭ, şi guvernulŭ nu face nimicŭ pentru a curma acestŭ litigiu.“

„Totŭ astfelŭ se petrecŭ lucrurile şi cu cestiunea *regulării fruntariilorŭ* nóstre despre Austro-Ungaria, cu *dărimarea cetăţilorŭ bulgare* de pe malulŭ Dunărei, cu lucrările cu carĭ s'a însărcinatŭ Austro-Ungaria la *Porţile de ferŭ.* Tractatulŭ din Berlinŭ ni s'a aplicatŭ nouĕ în unŭ sensŭ judaicŭ şi în cestiunea retrocedării Basarabiei, şi în cestiunea Dunărei, şi în cestiunea israelită, óre rĕmânea-va elŭ literă mórtă pentru malulŭ dreptŭ alŭ Dunărei, fi-vorŭ pentru alţii tóte folósele ce decurgŭ din elŭ, şi pentru noi tóte păgubile?“

„Ce se face şi cu cestiunea închiderei fruntariei nóstre din partea Austro-Ungariei sub cuvêntŭ séu sub pretextŭ de *epizootiă?* De mai mulţĭ anĭ ţéra pierde milióne prin acéstă mĕsură arbitrară, rĕuvoitóre, vexatóre. Acum câteva ḑile o telegramă ne spunea că guvernulŭ unguresců a ordonatŭ deschiderea fruntariei despre noi pentru capre şi oi pe motivŭ că pesta bovină a încetatŭ cu totulŭ pe teritoriulŭ României. Işĭ póte închipuí cine-va o derisiune mai amară decâtŭ acéstă mĕsură? Unŭ guvernŭ constată că într'o ţéră vecină pesta-bovină, epizootia nu esistă, şi cu tóte acestea, elŭ mănţine în modulŭ celŭ mai arbitrarŭ prohibiţiunea pentru importulŭ vitelorŭ cornute; şi scimŭ că celŭ mai însemnatŭ esportŭ ce se facea din ţara nóstră în Ungaria era tocmai acela alŭ vitelorŭ cornute şi alŭ porcilorŭ; capre şi oi mai că nu se esportau.“

„Eată resultatulŭ amiciei, marei intimităţĭ ungaro-nemţeştĭ ce guvernulŭ nostru a avutŭ patriotismulŭ şi dibăcia sĕ ne câştige cu preţulŭ atâtorŭ sacrificii. Negreşitŭ, tóte acestea cestiunĭ facŭ parte din faimósa identitate de interese, ce s'a descoperitŭ că există între Austro-Ungaria şi România.“

CRONICA POLITICĂ.

Organulŭ oposiţionalŭ croatŭ »Pozor« se ocupă de reforma camerei magnaţilorŭ unguresci, ḑicêndŭ că acéstă reformă ar fi cea mai mare vătămare a pactului, dela suspendarea constituţiunii prin comisariatŭ, în casŭ când dieta unguréscă ar resolva acéstă cestiune fără consimţĕmêntulŭ dietei croate, întru câtŭ ea privesce pe Croaţia. »Pozor« cere ca deputaţii croaţĭ sĕ protesteze şi sĕ nu ia parte la desbaterĭ. Croaţia nicĭodată nu va recunósce reforma îndeplinită unilateralŭ; Croaţia este îndreptăţită sĕ refuse a trămite magnaţĭ în dieta ungară reorganisată unilateralŭ. Se pare, ḑice organulŭ oposiţionalŭ, că Ungaria vrea sĕ provóce unŭ nou conflictŭ cu Croaţia. Pressa maghiară şi maghiaronii croaţĭ nu se îndoiescŭ însă nicĭdecum, că toţĭ deputaţii croaţĭ din dieta ungurésca, carĭ au şi fostŭ chemaţĭ la Pesta în acéstă cestiune, vorŭ vota în unanimitate pentru proiectulŭ guvernului unguresců.

*

»Vossische Zeitung« comunică, că între Berlin şi Viena suntŭ în cursŭ tractărĭ spre a înduplecá şi pe Austro-Ungaria sĕ încheiă unŭ tractatŭ de estradare ca celŭ dintre Rusia şi Prusia, deórece — după cum se vorbesce — numai în casulŭ acesta Rusia ar puté trage folóse din acelŭ tractatŭ. Cu greu putemŭ crede însĕ că cabinetulŭ vienesŭ ar consimţi la încheiarea unui astfelŭ de tractatŭ, deórece se scie bine că elŭ nu e atâtŭ o armă în contra anarchismului, câtŭ în contra Polonilorŭ, carĭ în Austria suntŭ representaţĭ în Reichsrath de 57 de deputaţĭ. Afară de acésta, »Voss. Ztg.« e de părere, că ministrulŭ preşedinte Tisza nu va consimţí cu nicĭ unŭ preţŭ la încheiarea unui astfelŭ de tractatŭ. De asemenea se ḑice că Italia, căreia încă i s'ar fi propusŭ a încheiá unŭ asemenea tractatŭ, ar fi respinsŭ acéstă propunere. Prin urmare, după cum stă lucrulŭ Rusia nu va avea deosebita plăcere de a-şĭ vedea realisându-i-se visulŭ: nimicirea Polonilorŭ.

*

Se pare că marele puterĭ suntŭ hotărîte sĕ pună odată capĕtŭ stărilorŭ anormale din Macedonia. Trei puterĭ marĭ, în frunte cu Anglia, şĭ-au luatŭ sarcina sĕ resolve acéstă cestiune. In scopulŭ acesta, ataşatulŭ militarŭ Trotter dela ambasada englesă din Constantinopole a plecatŭ în Macedonia, ca sĕ se informeze şi sĕ studieze starea poporaţiunii macedonene. După unele sgomote, care — după cum aflá »Conféd. orientale« dela corespondentulŭ sĕu din Bitolia — nu suntŭ nefundate, Pórta ar fi obligată de marele puterĭ sĕ aplice în Macedonia legea organică redigeată în 1880 de comisiunea europénă a Rumeliei orientale conformŭ art. 23 alŭ tractatului din Berlin. Acéstă lege organică trebuia sĕ s'aplice încă din 1880 în Macedonia şi în celelalte provincii, a cărorŭ poporaţiune este în maioritate creştină. Ar fi şi timpulŭ sĕ se îmbunătăţéscă sórtea creştinilorŭ din provinciile turcescĭ.

Unŭ raportŭ oficiosŭ despre situaţiunea Macedoniei.

Macedonia, patria lui Alexandru celŭ mare, este astăḑĭ ţéra cea mai importantă din tóte ţĕrile din peninsula balcanică. — In acéstă ţéră guvernulŭ actualŭ turcescŭ nu face nimica pentru siguranţa averii şi a vieţii omenescĭ. Bandele de tâlharĭ cutrieră Macedonia, ardŭ sate, omóră ómenĭ şi facŭ cele mai marĭ atrocităţĭ, fără ca sĕ aibă cea mai mică frică de autorităţile guvernului turcescŭ. Mai de unăḑĭ scrisese Laveleye, că Turcii facŭ în Macedonia cele mai marĭ atrocităţĭ în contra Bulgarilorŭ. Acuma vine Valiulŭ séu guvernatorulŭ dela Salonicŭ şi voesce printrunŭ raportŭ către marele Vizirŭ sĕ arăte, că tóte publicaţiunile lui Laveleye suntŭ scornirĭ şi poporaţiunea Macedoniei este mulţămită cu guvernulŭ turcescŭ şi numai nisce agitatorĭ panslavistĭ bulgarĭ suntŭ nemulţămiţĭ cu administraţiunea turcéscă. Aceştĭ agitatorĭ născocescŭ totfelulŭ de crudelităţĭ, care le facŭ Turcii Bulgarilorŭ, şi le publică prin tóte Gazetele europene, ca sĕ provóce intervenţiunea puterilorŭ în favórea Bulgarilorŭ. Guvernatorulŭ turcescŭ din Salonicŭ scrie în raportulŭ sĕu către marele vizirŭ

despre Bulgarĭ, — tocmai după cum scriu Turcii noştri dela Carpaţĭ către Córónă, că poporulŭ românŭ este bunŭ, blândŭ şi mulţămitŭ cu stăpânirea ungurésca şi că numai câţiva agitatorĭ daco-românĭ suntŭ nemulţămiţĭ. Turcii dela Pindŭ vĕdŭ în Bulgarii din Macedonia, carĭ îşĭ iubescŭ şi avĕră naţionalitatea lorŭ, **panslaviştĭ**, totŭ aşa vĕdŭ şi Turcii dela Dunăre, Tisa şi dela Carpaţĭ în naţionalităţile nemaghiare, care îşĭ iubescŭ individualitatea lorŭ naţională **panslaviştĭ**, **pangermaniştĭ** şi **panromâniştĭ** séu Dacoromânĭ. In Turcia ca şi la noi domnesce sistema cea mai machiavelistică. Sub constituţionalismulŭ ungurescŭ popórele nemaghiare suntŭ în multe privinţe mai apĕsate, decâtŭ în Turcia. După acestea puţine reflesiunĭ sĕ trecemŭ la raportorulŭ Valiului séu guvernatorului din Salonicŭ, care sună aşa:

»Inălţimea Ta! Eu amŭ primitŭ traducerea scrisorii domnului de Laveleye, pe care avuşĭ bunătate a mi-o trimite cu acea însărcinare, ca sĕ-ţĭ facŭ cunoscută starea adevĕrată a lucrurilorŭ şi sĕ-ţĭ arĕtŭ mĕsurile, care s'au luatŭ până acuma spre a asigura buna ordine în provincia şi spre a pune capĕtŭ atacurilorŭ îndreptate în contra guvernului imperialŭ de pressa străină. Chiar în depeşile mele anteriore amŭ arătatŭ Inălţimei Tale, fără de a ascunde, ceva situaţiunea adevĕrată a acestei ţĕrĭ. Reasumezŭ comunicatele mele anteriore şi le completezŭ spre a aduce guvernulŭ Maiestăţii Sale în posiţiune, de a rĕspunde în contra acusaţiunilorŭ nedrepte ce se facŭ autorităţilorŭ imperiale, câtŭ şi poporaţiunei musulmane, abstrăgêndŭ dela unele călcărĭ de tâlharĭ asupra cărora amŭ atrasŭ atenţiunea Domniei vóstre la loculŭ şi la timpulŭ cuvenitŭ, n'a încetatŭ de a domni în ţéra acésta cea mai mare linişte şi de aceea nu este nicĭ o causă de a lua mĕsurĭ esceptionale pentru asigurarea siguranţei publice. In faptă suntŭ faimele alŭ cărorŭ resunetŭ s'a făcutŭ d. de Laveleye numai resultatulŭ agitaţiunilorŭ panslavistice şi suntŭ lipsite de orĭce temeiu. Ce se atinge de crimele care póte se vorŭ fi făcutŭ într'adevĕrŭ, apoi acestea domnulŭ de Laveleye, póte fără de voiă, le-a esageratŭ. Publicistulŭ belgianŭ îşĭ baséză afirmaţiunea sa pe o petiţiune ce au adresat'o Inălţimii Tale satele bulgărescĭ Oricha, Papradişta şi Negilovo şi elŭ ḍice în privinţa acésta, că toţĭ autorii astorŭ felŭ de acte fură omorîţĭ. N'amŭ trebuinţă d'a spune Inălţimei Vóstre, că acéstă insinuaţiune este calomnia cea mai urîtă. In Vilaetulŭ meu ca şi în celelalte părţĭ ale imperiului stau porţile dreptăţii deschise fieştecăruia. Aceia, carĭ au învocatŭ scutulŭ legilorŭ, nicĭodată n'au fostŭ pentru aceea supĕraţĭ, din contră totdéuna au aflatŭ atâtŭ la autorităţile judiciare, câtŭ şi administrative ajutorulŭ posibilŭ şi uşurările cele mai eficace. Argumentulŭ celŭ mai bunŭ pentru sprijinirea acestui adevĕrŭ este credinţa cea statornică şi supunerea cea nemărginită, care o manifestézá neîncetatŭ diferitele classe ale poporaţiunii către guvernulŭ imperialŭ. Provocŭ pe d. Laveleye sĕ arate măcarŭ pe unulŭ dintre cei ce au subsemnatŭ petiţiunea, care ar fi suferitŭ tractarea aceea barbară, ce formézá obiectulŭ acusaţiunilorŭ sale. Domnulŭ Laveleye presentéză lucrurile în satele mai susŭ pomenite într'o lumină cu totulŭ falsă. Astfelŭ ḍice, că în 26 Septemvre trecutŭ, nóptea pela 3 óre, o bandă de 150 de Turcĭ ar fi călcatŭ Oricha, ar fi datŭ focŭ caselorŭ, din care 16 au fostŭ mistuite de totŭ, că s'ar fi furatŭ 7 cai şi s'ar fi jefuitŭ 70 de case, că ar fi tăiatŭ unei femei, cu numele Minocha Velcova urechile, două femei anume Ana Bogosca şi Manda Velchovsca arŭ fi fostŭ rănite şi că o femeiă Manda Ilicea ar fi fostŭ spênḍurată de picióre de unŭ arbore şi că ar fi lăsat'o mai multŭ timpŭ astfelŭ spênḍurată spre a aflá dela ea care suntŭ Bulgarii cei mai bogaţĭ; că au jăfuitŭ totŭ de prin case, şi că în ḍiua următóre aceiaşĭ tâlharĭ au călcatŭ satulŭ Papradişta şi au omerîtŭ pe femeia lui Jordanŭ Delov, pe alte două persóne anume George Popotaxa şi Maria Delova le-au rănitŭ, 38 de case le-au jefuitŭ şi au luatŭ mai multe vite. Tóte acestea aserţiunĭ suntŭ cu totulŭ ineesacte, sĕ nu ḍicŭ cu totulŭ false. Următórea este starea lucrului după cum au spus'o Bulgarii singurĭ. Muctarii séu juḍii (primarii) satelorŭ pomenite s'au dusŭ la Chioprili în 29 Septemvre şi au spusŭ înaintea autorităţii, că în nóptea de 27 Septemvre mai multŭ de o sută de tâlharĭ, carĭ vorbeau bulgăresce şi arnăuţesce, le-au încunjuratŭ satulŭ, că au jĕfuitŭ 6 case, au arsŭ 6 şopurĭ, au rănitŭ doi bărbaţĭ şi trei femei, au omorîtŭ o persónă, au luatŭ 16 vite şi au furatŭ câteva mobile. Sĕ presupunemŭ, că acestĭ primarĭ n'au esageratŭ nimica, ceea ce nu e de creḍutŭ, deórece ţĕranii din tóte locurile şi mai cu sémă Bulgarii totdéuna suntŭ aplicaţĭ a esageră crimele séu faptele rele, de care au suferitŭ câteva, dar şi aşa se vede, că este o mare diferinţă între cifrele oficióse ale primarilorŭ şi între ale d-lui Laveleye; elŭ se baséză pe o petiţiune, care n'a esistatŭ nicĭodată şi vorbesce de 7 rănitĭ, de o femeiă omorîtă, de o femeiă chinuită, de 109 case jefuite în satele Oricha şi Papradişta. D. Laveleye schimosesce cu totulŭ întêmplarea din Negilovo, când vorbesce de atrocităţĭ, care nicĭodată nu s'au întêmplatŭ în acestŭ satŭ. Este adevĕratŭ, că în luna lui Iulie s'au aflatŭ trei cadavre pe muntele Cerincopagila, dar afară de aceea, că acestea trei cadavre (trei putinarĭ) n'aveau nicĭ o urmă de mutilaţiune, s'a întêmplatŭ omorulŭ respectivŭ cu multŭ mai înainte de întêmplările din Oricha şi Papradişta. Fie cum va fi, toţĭ aceea, câţĭ au luatŭ parte la acestea atrocităţĭ regretabile suntŭ în mânile autorităţilorŭ afară de unulŭ numai, în trécĕtŭ fie ḍisŭ, că cei mai mulţĭ din ei şi-au perdutŭ viaţa în luptă cu forţa publică. Tóte celelalte replicaţiunĭ ale d-lui Laveleye încă nu suntŭ fundate. Este uşorŭ de înţelesŭ, că încă odată s'a făcutŭ abusŭ de buna lui credinţă. Autorităţile din Chioprili îndată ce au căpĕtatŭ cunoscinţă despre cele ce s'au întêmplatŭ, au trimesŭ la faţa locului infanteriă şi cavaleriă şi se puseră cu districtele vecine în înţelegere, ca sĕ facă asemenea. Graţiă acestorŭ disposiţiunĭ grabnice, se putură prinde toţĭ culpabilii, afară de unulŭ, care merse ne urmăresce. Pentru ca frica poporaţiunilorŭ sĕ se rĕsipéscă, s'au lăsatŭ în sate despărţăminte de trupe şi locuitorii îndată se apucară de lucrulŭ câmpului. Numai câteva familii şi'au părăsitŭ caminulŭ spre a se duce într'altŭ locŭ, dar numai cu scopulŭ, de a înscenă o demonstraţiune panslavistică, dar nu spre a scăpá de unŭ pericolŭ, care nu esistă. Domnulŭ Laveleye vorbesce de acte de rĕsbunare, care le-ar fi făcutŭ tâlharii. despre slăbiciunea guvernului de a le sugrumá, despre tendinţa secretă a Musulmanilorŭ de a nimicĭ pe Bulgarĭ. Când sĕ încumetă Bulgarii ca sĕ se plângă sunt măcelăriţĭ, ḍice elŭ. Tóte acestea aserţiunĭ suntŭ false. Ele n'au altŭ scopŭ decâtŭ, de a face servicii Panslavismului. De altmintrelea tóte comunele creştine din Macedonia au protestatŭ prin adrese la puterile europene în contra agitaţiunilorŭ panslaviste, care au aruncatŭ acestea urîte încriminaţiunĭ în lume, pe care le respinge mintea cea sănătósă.«

Da pare, că acestŭ raportŭ l'a dictatŭ unŭ şovinistŭ ungurescŭ, aşa de minunatŭ sémĕnă limbagiulŭ Valiului din Salonicŭ cu cela ce-lŭ pórtă şoviniştii noştri, că ei încă nu vĕdŭ altceva în actele Românilorŭ decâtŭ daco-românismŭ.

——o——

SCIRILE ḌILEI.

Din Cernăuţĭ ni se trimite unŭ afişŭ, din care vedemŭ că societatea »**Armonia**« din Cernăuţĭ a representatŭ cu concursulŭ binevoitorŭ alŭ d-şórei A. **Bârsescu** Sâmbătă în 9 Febr. piesele: »După teatru« de F. V. Stefanelli şi „Nino" de P. A. Cerchezŭ. Éră erĭ Dumineca, comedia »Fanny« de Ascanio şi opereta »Nunta ţĕrĕnéscă« de V. Alexandri, musică de T. cav. de Flondorŭ. — Ni se spune, că printr'o admirabilă coincidenţă **diletanţii noştri braşovenĭ** se prepară tocmai pentru piesele »După teatru« şi „Nino." Le dorimŭ succesulŭ, pe care de bună sémă l'au avutŭ diletanţii din Cernăuţĭ.

—0—

In ḍilele acestea ministru-preşedinte Tisza a primitŭ o deputaţiune a statului catolicŭ ardelénŭ, care rógă pe consiliulŭ de ministri sĕ-i redea statului catolicŭ dreptulŭ — ce i s'a luatŭ — de a'şĭ esercita influinţa sa asupra esamenelorŭ de maturitate. Ministru-preşedinte a asiguratŭ că, deşi consiliulŭ de ministri nu formézá unŭ forŭ de apelaţiune în contra disposiţiunilorŭ singuraticilorŭ ministri, cererea — din causa importanţii obiectului şi a însemnătăţii corporaţiunii — pretinde în totŭ casulŭ o seriósă precumpănire. Guvernulŭ 'şĭ va da hotărîrea sa strictŭ în sensulŭ legii esistente.

—0—

La propunerea exarchului, camera bulgară a votatŭ suma de 200,000 fr. pentru serbarea milenarului apostolilorŭ Cirilŭ şi Metodiu. Serbarea se va face în modŭ strălucitŭ în Sofia, unde vorŭ asista, mai multe delegaţiunĭ panslaviste din ţĕrile vecine.

—0—

Ḍiarulŭ «Bund» din Berna a cerutŭ într'unulŭ din articulele sale **isgonirea tuturorŭ anarchiştilorŭ din Elveţia**. Pentru aceea a primitŭ o scrisóre ameninţătóre, care în acea ḍi a fostŭ dată la poştă în Chaux-de-Fonds. In fruntea epistolei erau bine desemnate 2 pumnale, apoi următórea ameninţare: »Si vous tenez à vos presses, ménagez vos expressions." (Dacă ţineţĭ la pressa vóstră, atuncĭ cumpĕtaţi-vĕ în espresiunile vóstre.) Scrisórea dimpreună cu articolulŭ din ḍiarulŭ »Bund« au fostŭ predate poliţiei.

—0—

O fóiă din Lyon anunţă, că înainte cu câteva ḍile s'a comisŭ în Cannes unŭ atentatŭ în contra prinţului de **Wales**. N'a reuşitŭ însĕ.

—0—

Crisa ministerială durézá încă în **Athena**. Delyan-

FOILETONU.

Românii pe timpulŭ emigraţiunei popórelorŭ.

Vorbire ţinută de A. Bârseanŭ într'una din întrunirile literare ale damelorŭ române din Braşovŭ.

(Urmare şi fine.)

Din şesurile asiatice de lângă munţii Uralĭ năvălescŭ pe la a. 375 d. Cr. în Rusia de astăḍĭ şi de aicĭ mai departe spre apusŭ Hunii, unŭ poporŭ îngroḍitorŭ de rassă mongolică. Pe unde ajungŭ cetele călăreţe ale acestui némŭ sĕlbaticŭ, nu mai rĕmânŭ decâtŭ cadavre, nu mai rĕmâne decâtŭ cenuşe şi ruine. Erau grozavĭ la vedere, după cum ne istorisescŭ scriitorii de pe timpulŭ acela, aceştĭ tigri cu figură de omŭ, carĭ chinuiră la o sută de anĭ Europa apróp întrégă. Faţa lorŭ era diformă, îmbrăcămintea lorŭ constă din pei de animale, nutrimêntulŭ lorŭ de căpetenia era carnea crudă, meseria lorŭ era prădarea şi omorulŭ. In luptă se aruncau scoţêndŭ răcnete înfiorătóre, éră mila le era ceva necunoscutŭ. Bărbaţii erau vecĭnicŭ călărĭ pe caii lorŭ iuţĭ ca argintulŭ viu, éră femeile şi copii îi întovărăşiau în căruţele ce veneau mai la urmă.

Étă poporulŭ ce se îndrepta acum spre ţinuturile din partea de miaḍă-nópte a Dunării, étă lăcustele, care veniau sĕ cutropéscă totŭ ceea-ce mai remăsese în urma năvălirei Goţilorŭ.

Hunii nu veneau numai singurĭ, ci împreună cu ei se puseră în mişcare şi seminţiile, care se aflau în calea lorŭ. Trebue sĕ ne închipuimŭ lucrulŭ acesta în tocmai cu o lavină, care cu câtŭ se mişcă mai multŭ, cu atâtŭ se face mai mare şi devine din ce în ce mai periculósă.

Goţii de vestŭ, care erau mat apróp de Românĭ şi póte în óre-care parte şi împreună cu Românii, vĕḍêndŭ pericolulŭ ameninţătorŭ, sĕ rógă de împĕratulŭ bizantinŭ Valente sĕ-i lase a trece pe ţĕrmurulŭ dreptŭ alŭ Dunărei, promiţêndŭ, că în tótă buna vremea vorŭ fi gata a-i da mână de ajutorŭ, şi acum potopulŭ din rĕsăritŭ năvălesce cu putere peste Dacia lui Traianŭ, întocmai cum năvălesce apa unui rîu, când isbutesce a rupe sta vilele ce-i stau în cale.

Ce puteu face óre în acele îngroḍitóre vremĭ sĕrmanii noştri strĕmoşĭ....? Sĕ stea împotriva potopului, ce era gata a'i înghiţi, era cu neputinţă. Nu le mai rĕmânea altŭ mijlocŭ pentru a puté trăi decâtŭ pribegia.

»In mijloculŭ viscolului ce făceai tu, patria mea...?« se întrébă nemuritorulŭ autorŭ alŭ cântărei României. »Pămêntulŭ ce acoperea cenuşa strĕmoşilorŭ tĕi era frămêntatŭ cu lavă; vêrtejulŭ furtunosŭ învĕluia câmpia; talazurile acelui oceanŭ de némurĭ, prăvălindu-se din tóte părţile lumei, spinteca cu durere cóstele tale. Mumă fără copii, feciorii tĕi rătăciţĭ în vijelia omenéscă pribegiau în tóte părţile, ducêndŭ cu dênşii numai limba şi dorulŭ sĕu! Patria e celŭ mai dintêiu şi celŭ maĭ de apoi cuvêntŭ alŭ omului; într'ênsa se cuprindŭ tóte bucuriile lui; simţirea ei sĕ nasce deodată cu noi şi e nemărginită şi vecĭnică ca şi D-ḍeu. Patria e aducerea aminte de ḍilele copilăriei, coliba părintéscă cu copaciulŭ celŭ mare din pragulŭ uşei, desmierdările drăgăstóse ale maicii nóstre, loculŭ unde mai ântêiu am iubitŭ şi amŭ fostŭ iubiţĭ, cânele care se juca cu noi, sunetulŭ clopotului dela biserica satului, ce ne vestea ḍilele frumóse de serbătóre, sbierătulŭ vitelorŭ când se întorceau în murgulŭ sĕrii dela păşune, fumulŭ vetrii ce ne-a încălḍitŭ în légănŭ, înălţându-se în aerŭ, barza de pe streaşină, ce cată duiosŭ pe câmpiă şi aerulŭ care nicăirĭ nu e mai dulce!.... Şi sub cortulŭ pribegiei bĕtrânii ḍiceau copiilorŭ: Colo în vale, departe, prea departe, unde sórele se vede aşa de frumosŭ, unde câmpiile sunt smălţuite şi pâraele rĕcorόse, unde cerulŭ e dulce, junincele albe şi pămêntulŭ roditorŭ...., copii, acolo e **ţéra**!... Şi la aceste cuvinte voinicii prindéu armele, pruncii tresăréu în légăne, femeile cântau patria depărtată şi durerea pribegiei, cei slabĭ se îmbărbătau."

Munţii erau în aceste timpurĭ de urgiă loculŭ de scăpare alŭ Românilorŭ: pe înaltele piscurĭ ale Carpaţilorŭ şi prin codrii din jurulŭ lorŭ se refugiau ei cu ce aveau mai scumpŭ înaintea valurilorŭ cutropitóre ale barbarilorŭ. Din causa acésta póte, Românulŭ se simte până în ḍiua acésta aşa de tare atrasŭ de farmecile codrului, îlŭ venerézá aşa de multŭ, şi nu uită a'şĭ împodobi cântecile sale cu inevitabila »Frunză verde.«

Se înţelege însĕ, că sub asemenea împrejurărĭ viaţa poporului nostru se mărginea numai la trebuinţele de tóte ḍilele, era numai unŭ traiu de aḍĭ pe mâne şi orĭce înaintare, orĭce progresŭ în cultură, ba chiar şi păstrarea stărei de mai 'nainte era ceva cu totului totŭ imposibilŭ.

Dară sĕ ne întórcemŭ la povestirea nóstră.

Puterea Hunilorŭ suferĭ o lovitură destulŭ de simţită în lupta de pe şesurile catalaunice (451) din Franţa de astăḍĭ şi nu multŭ după aceea, murindŭ Atila, sĕlbaticulŭ conducĕtorŭ alŭ acestui poporŭ, ea începŭ a scădé cu repeḍiciune, până când în fine Hunii fură parte alungaţĭ, parte supuşĭ şi absorbiţĭ de alte popóre.

nis va mai conferi odată cu regele. S'a făcută o demonstraţiune în onórea lui Delyannis, care a ţinută o vorbire către poporŭ. Formarea noului ministerŭ e împreunată cu marĭ greutăţĭ.

Uneltirĭ de maghiarisare în Braşovŭ.

Braşovŭ, 23 Faurŭ.

Erĭ Dumineca s'a ţinutŭ în sala hotelului Nr. 1 adunarea Ungurilorŭ din Braşovŭ în scopŭ de a se pune şi ei în înţelegere cu cei din Cluşiu, carĭ au luatŭ iniţiativa înfiinţării unei societăţĭ de maghiarisare, poreclită de »cultură maghiara« în Ardélŭ. „Multĭ" Ungurĭ s'adunaseră, câtŭ p'aci se trécă peste **120**. Celŭ dintêiu care a luatŭ cuvêntulŭ a fostŭ Dr. Weiss Ignacz, »maghiarŭ néoşŭ,« şi vorbì despre înfiinţarea societăţii de »cultură maghiară« din Cluşiu; apoi propuse alegerea funcţionarilorŭ şi au fostŭ scoşĭ la ivélă: Harmath Lajos preşedinte, Göllner Karol şi Dr. Kapdebo Ferencz secretarĭ, amêndoi totŭ »néoşĭ maghiarĭ.«

Preşedintele, luândŭ cuvêntulŭ, accentuă că scopulŭ adunărei este de a se uni cu scopulŭ Cluşienilorŭ, ca astfelŭ sĕ lucreze împreună pentru înaintarea »culturei maghiare«; cuvêntarea şi-o încheiă printr'unŭ amestecŭ încurcatŭ de frase, din care reiese, că trebue sĕ ne maghiariseze.

Vorbì apoi Dr. Kapdebo Ferencz totŭ numai despre »Olahi«, amintindŭ că chiar în Ardélŭ — mărgăritarulŭ corónei ţĕrilorŭ Sf. Stefanŭ — unde naţionalităţile prevaléză înaintea Maghiarilorŭ, este de lipsă înfiinţarea unei societăţĭ de »cultură,« şi arată că Maghiarii, acolo unde suntŭ amestecaţĭ cu »Olahii« şi cu Saşii, nu sciu mai de locŭ scrie şi ceti, aşa dară elementulŭ maghiarŭ e în scădere. Vorbitorulŭ propune înfiinţarea unei societăţĭ de bancă, dela care cei lipsiţĭ sĕ se pótă împrumutá şi se nu cadă în mânile cămătarilorŭ. »Sĕ nisuimŭ, accentuă elŭ, ca sĕ nu rĕmânemŭ de ruşine cu serbarea de 1000 de anĭ a Ungariei.«

Intre alţii Verzar se adreséză către preşedintele ca sĕ'ntrebe adunarea, că se învoiesce cu scopulŭ societăţii din Cluşiu şi consimte sĕ se trimétă delegaţĭ? Adunarea rĕspunde cu da.

Vorbì apoi Mor Gyula, acentuândŭ mai cu deosebire că nu e mulţămitŭ cu numele datŭ societăţii din Cluşiu: »Reuniunea de cultură maghiară«, ḑicêndŭ că numele e echivocŭ şi că Românii şi Saşii şi-lŭ potŭ esplicá că este pentru maghiarisarea lorŭ. Cu alte cuvinte, vorbitorulŭ propune sĕ i-se ia reuniunei pălăria cu pene şi pintenii, şi sĕ i-se pună în capŭ boneta şi'n picióre călţunĭ, ca sĕ n'o cunóscemŭ în marele balŭ mascatŭ de maghiarisare.

Delegaţĭ se alegŭ Pap Ferencz, Weiss Ignacz şi Gödri János, carĭ sĕ mérgă la adunarea din Cluşiu ce se va ţiné la 15 Marţiu pentru constituirea reuniunei de maghiarisare.

După ce mai vorbiră şi alţii, preşedintele încheiă desbaterile şi disolvă maaaarea adunare mulţămindŭ celorŭ ce au participatŭ la ea. Astfelŭ s'a terminatŭ comedia. **X**.

DIVERSE.

O societate de binefacere. — Citimŭ următórele în »Curierulŭ Balasanŭ«: »In Iaşĭ societatea francmasonilorŭ întreţine în fie-care érnă cu cheltuéla sa unŭ asilŭ filantropicŭ pentru nenorociţii din oraşŭ şi carĭ suntŭ fórte mulţĭ, în care muncitorulŭ lipsitŭ de locuinţă, în timpulŭ nopţilorŭ rigurόse ale ernei, găsesce unŭ ciaiu, unŭ sfertŭ de pâne şi unŭ patŭ pentru a dormí până a doua ḑi, când plécă la muncă prin oraşŭ. Mai înainte aceştĭ nenorociţĭ erau nevoiţĭ sĕ dórmă prin feredee în umeḑélă şi prin camera unde se tace aburĭ, astfelŭ că eşindŭ diminéţa din acéstă umeḑélă directŭ în gerŭ, nefiindŭ bine îmbrăcaţĭ, îĭ apucau jûnghiurĭ diferite, catare etc. Spitalele se umpleau şi de multe orĭ chiar muriau pacienţii. Am visitatŭ în persónă acelŭ asilŭ într'una din serĭ, şi am vĕḑutŭ vr'o 60 de nenorociţĭ culcaţĭ fiecare în patulŭ lorŭ după ce-şĭ luase ceaiulŭ şi pânea, supraveghiaţĭ de unŭ intendentŭ şi doui servitorĭ; camerile erau bine încălḑite, nelăsândŭ nimicŭ de doritŭ, atâtŭ în privinţa curăţienei câtŭ şi a desinfecţiunei. Acestŭ asilŭ înfiinţatŭ din anulŭ trecutŭ, când nu numĕra de câtŭ 30 de paturĭ, s'a mai mĕritŭ anulŭ acesta încă cu 30, şi sperămŭ că în fiecare anŭ acéstă nobilă societate va aduce nouĕ îmbunătăţirĭ asilului, pentru a uşură suferinţele celorŭ în miserie. Dară nu numai acestŭ asilŭ, câte vĕduve şi infortunaţĭ n'au primitŭ şi nu primescŭ încă ajutorurĭ mutuale din partea acesteĭ societăţĭ? Nu putemŭ de câtŭ sĕ lăudămŭ asemenea fapte meritorii ale francmasonilorŭ. Este de observatŭ că în anulŭ trecutŭ era numai o singură odaiă disponibilă pentru nefericiţii lipsiţĭ de asilŭ. In anulŭ acesta societatea dispune de trei odăi. Onóre dar acestei societăţĭ, care convingêndu-se de suferinţele multorŭ nenorociţĭ, a sciutŭ sĕ înfiinţeze unŭ stabilimentŭ, în care şi celŭ mai sĕracŭ póte sĕ-şĭ procure o linişte fisică, ce-i este absolutŭ necesară pentru munca de a doua ḑi. Beţivii nu suntŭ primiţĭ şi taxa pentru a puté petrece în linisce în acestŭ stabilimentŭ nu este mai mare decâtŭ de 10 banĭ pe nópte, cu care sumă oricine, fără esceptiune de religiune, se póte bucură de o cameră încălḑită, de unŭ ceaiu şi o bucată de pâne, care i-se oferă la întrarea sa.«

***

Mobilarea palatului regalŭ. — Citimŭ în »le Temps:« Arta industrială franceză a reportatŭ de curêndŭ o victoria ce nu sĕ póte trece sub tăcere, cu atâtŭ mai multŭ cu câtŭ acestŭ evenimentŭ artisticŭ este unŭ însemnatŭ omagiu, adresatŭ bunului gustŭ şi geniului francezŭ. Cetitorii n'au uitatŭ studiele ce s'au publicatŭ asupra crisei industriale. Neîncetatŭ s'a repetatŭ că de câte orĭ industrialii francezĭ şi vorŭ da silinţa necesară vorŭ fi fără rivalĭ în lume. Faptulŭ despre care vorbimŭ acum este o nouă probă. Intr'unŭ concursŭ internaţionalŭ de curêndŭ instituitŭ la Bucurescĭ şi avêndŭ pentru obiectŭ importanta comandă a mobilierului palatului regalŭ din Bucureştĭ, o casă cu desăvêrşire parisiană, casa Krièger, a obţinutŭ preferenţa dintre numĕroşii concurenţĭ francezĭ şi străinĭ, mulţămită valorei artistice a comisionului bunului gustŭ, ingeniositatea rasei franceze numĕră o victoriă mai multŭ. Amŭ visitatŭ, în marele stabilimentŭ din foburgulŭ Samt-Antonie, bucata cea mai interesantă din acestŭ mobiliarŭ, anume sala tronului. Nimicŭ mai iscusitŭ şi mai grandiosŭ decâtŭ acestŭ mobiliarŭ splendidŭ, care oferă în tóte amănuntimele sale extrema delicateţă a celui mai purŭ stilŭ bizantinŭ. Tronulŭ, în lemnŭ auritŭ şi alŭ căruí frontonŭ este unŭ capo-d'operă de sculptură, este îmbrăcatŭ cu catifea de mătase brodată de culóre auriă deschisŭ. Tapiseriele, de catifea purpuriă, suntŭ artisticŭ aşeḑate; printre vărgăturele de aurŭ, nişte coróne de pasemanteriă aurii deschise, cu iscusinţă aşeḑate, facŭ celŭ mai graţiosŭ efectŭ. Aceste tapiţĕrii suntŭ ele insuşĭ ţinute de nisce lăncĭ, şi în mijloculŭ acestui ansamblu de unŭ gustŭ decorativŭ perfectŭ, slabe rase luminóse, carĭ scapă din petrile preţióse, încrustate în diferitele scaune şi în tronulŭ regalŭ, sfêrşescŭ prin a încântă şi a orbí privirea. Este sigurŭ că totŭ Parisulŭ va voí sĕ vaḑă acéstă originală şi interesantă exposiţiă, care este vizitată de o mulţime de leme strălucită. In curêndŭ aceste minunĭ a artei decorative vorŭ plecá cu destinaţiă pentru Bucurescĭ. Dar toţĭ acei, carĭ le vorŭ fi admiratŭ vorŭ simţí, afară de plăcerea causată totŭ d'auna prin aspectulŭ lucrurilorŭ frumóse, unŭ legitimŭ sentimentŭ de mândriă, în presenţa acestei manifestărĭ a superiorităţeĭ geniului francesŭ; iar casa Krieger póte cu dreptŭ cuvêntŭ raclamo cea mai bună parte în acéstă splendidă rĕsplată a industriei naţionale, care dovedesce, că orĭ ce s'ar ḑice, Franţa n'a lăsatŭ a se clătina în mânile sale sceptrulŭ bunului gustŭ şi a ingeniosităţeĭ decorative.

***

O arestare senzaţională. — »Berl. Tgbl.« primesce din Roma cu data 9 Februariu n. următórea scire: »Ḑiarele italiane anunţă, că tóte autorităţile poliţienescĭ ale Italiei au primitŭ fotografiile a doi indivịḑĭ, spre a stabilí identitatea lorŭ, şi anume dintr'unŭ motivŭ fórte ciudatŭ. In Susa s'au arestatŭ adecă doi bărbaţĭ, unulŭ în etate de 24 anĭ, alŭ doilea în etate de 40 de anĭ, fiindŭ că ei pretindéu că nu-şĭ cunoscŭ adevĕratulŭ lorŭ nume şi că nicĭ nu au unŭ nume. Din contră ei istorisescŭ că amêndoi suntŭ fii ai rĕposatului papă Piu IX. ascunşĭ într'unŭ oraşŭ mare — ei credŭ că în Madrid — şi crescuţĭ într'o odaiă unde erau visitaţĭ de unŭ preotŭ, pe care ei îlŭ numiau tată. Mai multŭ nu s'a putută aflá din gura celorŭ doi ómenĭ. Se presupune că suntŭ doi mişei de frunte.

***

Cei mai originalĭ pantalonĭ din lume. — La esposiţiunea din New-Orleans se potŭ vedé pantalonii negrului de 83 de anĭ Edla White din Feliciana vestică, La. Pantalonii au peste 200 de cârpelĭ şi petece, cusute pe rêndŭ după cum cerea slăbiciunea materiei originale, din care n'a mai rĕmasŭ decâtŭ o singură bucăţică de $1^1/_2$ policarĭ în lăţime şi 1 policarŭ în lungime. White asigură, că pantalonii i-a îmbrăcatŭ pentru antêia dată acum suntŭ 43 de anĭ şi de atuncĭ i-a purtatŭ în fiecare ḑi. Numĕrulŭ petecilorŭ ce s'au cusutŭ, s'au purtatŭ şi s'au înlocuitŭ cu alte, se suiă la mii. Cu mare durere s'a despărţitŭ White de acestŭ odorŭ alŭ sĕu, după ce i s'a spusŭ că »promovéză o întreprindere internaţională.«

Indreptare. In partea primă a foiletonului »Românii pe timpulŭ emigraţiunei popórelorŭ« s'au strecuratŭ următórele greşelĭ: Colóna 1, rêndulŭ 19, în locŭ de: numĕraţĭ, cetesce: nenumĕraţĭ. Colóna 4, rêndulŭ 21, în locŭ de: 340, cetesce: 240. Colóna 5, rêndulŭ 14, în locŭ de: păpă, cetesce: până. Colóna 6, rêndulŭ 3, cuvintele: după retragerea legiunilorŭ suntŭ de permutatŭ în rêndulŭ alŭ 4-lea după cuvintele: ce s'a întêmplatŭ.....

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurelŭ Mureşianu

După căderea Hunilorŭ ocupară pentru o bucată de vreme partea dintre Tisa şi Dunăre, care mai târḑiu purtă numele de Bănatulŭ temişanŭ, Gepiḑii, érăşĭ o seminţiă germană.

O domniă cu multŭ mai îndelungată asupra Daciei traiane avură Avarii, o seminţiă asiatică ca şi Hunii, cu cari şi în privinţa obiceiurilorŭ sĕmĕnau fórte multŭ. De pe la 555 d. Cr. se estinde domnia Avarilorŭ asupra ţĕrilorŭ române până către anulŭ 800, când puterniculŭ împĕratŭ alŭ Francilorŭ Carolŭ celŭ Mare isbutesce a-i învinge şi a'i risipi în tóte părţile. Aicĭ trebue sĕ observămŭ, că puterea acestui poporŭ nu era concentrată în Dacia, ci în Panonia, adecă Ungaria de astăḑĭ, unde Avarii îşĭ avéu taberile lorŭ în formă de inele.

Totŭ pe timpulŭ, în care Avarii 'şĭ estindŭ influinţa lorŭ asupra Daciei traiane, se mai întêmplă o învasiune, ce e dreptŭ mai puţinŭ violentă decâtŭ cele de până acum, dar totuşĭ fórte însemnată în ceea-ce privesce urmările ei. Acésta este invasiunea unei părţĭ însemnate din Slavii dela nordŭ, carĭ puşĭ şi ei în mişcare, suntŭ siliţĭ a'şĭ căuta locurĭ de locuinţă în părţile mai sudice ale Europei. Cete numeróse din Slavii aceştia întră in regiunile locuite astăḑĭ de Românĭ şi găsindŭ o mulţime de ţinuturĭ lipsite de locuitorĭ, séu de totŭ puţinŭ impoporate, hotărescŭ sĕ se aşeze aicĭ şi sĕ încépă a cultiva din nou câmpiile din jurulŭ şi din mijloculŭ Carpaţilorŭ sudŭ-osticĭ, care remăseseră de atâta vreme părăginite.

Slavii, despre care e vorba, se amalgaméză mai târḑiu cu poporulŭ românŭ, şi aşa numai ne putemŭ esplica, cum o mulţime de cuvinte ca d. e. bradŭ, gardŭ, grapă, glodŭ, o mulţime de numirĭ ca d. e. Dâmboviţa, Ialomiţa, Moldova, Prahova, Bistriţa ş. a., tóte de origine slavică s'au putută încetăţení în limba pe care o vorbimŭ. Prin urmare, începêndŭ de pe la jumĕtatea veacului alŭ 6-lea se mai adaugă pe lêngă elementele cele vechĭ, din care se alcătuesce poporulŭ nostru românescŭ, încă unŭ factorŭ destulŭ de însemnatŭ, elementulŭ slavicŭ. Cu tóte acestea însĕ poporulŭ nostru totŭ poporŭ de viţă latină rĕmâne, deórece elementulŭ precumpĕnitorŭ este celŭ românŭ, după cum uşorŭ se póte dovedí din graiulŭ nostru.

După nimicirea imperiului Avarilorŭ ceriulŭ se mai limpeḑesce, invasiunile începŭ a mai înceta, pericolele se mai împuţinéză şi în chipulŭ acesta cetele de Românĭ refugiate în creerii Carpaţilorŭ începŭ a resufla mai liberŭ, începŭ a mai eşí la ivélă, începŭ a ocupa din nou unele din ţinuturile părăsite de atâta vreme. Este probabilŭ că de pe la anulŭ 800 încóce, Românii se constituescŭ în micĭ stătuleţe şi începŭ a duce o viaţă mai regulată decâtŭ cea de până acum. Celŭ puţinŭ la sfêrşitulŭ vécului alŭ nouĕlea, când ocupară Ungurii locurile în care se află ei până în ḑiua de astăḑĭ esistau în partea de susŭ a Daciei, după cum mărturisesce chiar unulŭ dintre vechii lorŭ cronicarĭ, următórele 3 state românescĭ: statulŭ lui Mariotŭ în ţinutulŭ Crişului, statulŭ lui Gladŭ séu Claudiu în ţinutulŭ Timişului şi statulŭ séu ducatulŭ lui Geliu în partea nord-vestică a Ardélului.

Amŭ pomenitŭ despre Ungurĭ. Sĕ vedemŭ însĕ de unde vine poporulŭ acesta şi cum ajunge elŭ tocmai prin regiunile locuite de Românĭ?

Şi Ungurii suntŭ unŭ poporŭ asiaticŭ, înrudită cu Hunii, Avarii şi Bulgarii, despre carĭ din urmă n'amŭ avutŭ ocasiune a face amintire până acum, dară despre carĭ ne putemŭ însemna, că pe la venirea Ungurilorŭ în ţinuturile din apropierea Carpaţilorŭ se aflau în peninsula balcanică şi formau împreună cu Românii din Dacia lui Aurelianŭ unŭ regatŭ puternicŭ, care mai târḑiu avea sĕ se ridice la mare însemnătate.

Pe la anulŭ 830 părăsescŭ compatrioţii noştri de acum ţinuturile de lângă rîulŭ Volga, în care se aflau în timpulŭ din urmă şi ocupă loculŭ dintre rîurile Bugŭ şi Siretŭ, de unde începŭ a face invasiunĭ de prădare în ţĕrile de prin împrejurime. Vĕḑêndŭ însĕ, că aicea nu suntŭ sigurĭ, de óre-ce erau necontenitŭ atacaţĭ de Bulgarĭ şi de Pecenegĭ, se ridică cu toţii şi o iau pe lângă Carpaţĭ în susŭ până ajungŭ la isvórele rîului Tisa, pe unde întrară sub conducerea comandantului lorŭ Arpadŭ în ţéra numită pe timpulŭ Romanilorŭ Panonia, pe care o ocupă definitivŭ.

Din Panonia îşĭ îndreptă apoi Ungurii privirile spre rĕsăritŭ, unde se aflau micele principate române. Gladŭ şi Mariotŭ, cărora le era peste putinţă sĕ se împotrivéscă numerόselorŭ cete conduse de Arpadŭ, trebue sĕ recunóscă suprematia maghiară. Geliu, ducele părţiĭ de miaḑănópte a Ardélului, caută a resista Maghiarilorŭ conduşĭ de Tuhutum, carĭ voiescŭ sĕ cuprindă şi partea acésta a pămêntului românescŭ, dar înzadarŭ. Elŭ e învinsŭ şi ucisŭ, éră locurile stăpânite de elŭ suntŭ cuprinse de noii veniţĭ. Dominaţiunea maghiară se întinde din ḑi în ḑi totŭ mai multŭ, până când în fine întréga Daciă superióră cade în mânile lorŭ. Numai Românii din Ţéra Oltului şi cei din Maramurĕşŭ îşĭ păstréză câtă-va vreme óre-care independenţă şi de aicĭ avea sĕ se dea impulsŭ mai târḑiu la înfiinţarea principatelorŭ Muntenia şi Moldova, care astăḑĭ forméză împreună regatulŭ României. Cu acésta istoria Românilorŭ păşesce într'o nouă fasă.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucuresci	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timișŭ	1.33	—	—	10.15
Brașovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Hașfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighișóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediașŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blașiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiușŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vințulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clușiu (	10.08	5·59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeșdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirișŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velințe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriș	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeșdu	8.38	5.11	—	
Clușiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriș	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vințulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiușŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blașŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copșa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediașŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigișóra	4.50	4.17	12.15	
Hașfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Brașovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timișŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucuresci	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiușŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vințulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Șibotŭ	4.35	11.43	
Orăștia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborșin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulișŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovațŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
(	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
(	4.00	6.20
Glogovațŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulișŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bêrzova	6.18	9.18
Soborșin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăștiă	10.47	3.46
Șibotŭ	11.14	4.20
Vințulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiușŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timișóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) Petroșeni

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Hațegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Banița	6.43
Petroșeni	7.00

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroșeni—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroșeni	8.56
Banița	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Hațegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 21 Februarie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4% . . .	98.55
Rentă de hârtiă 5% . .	94.15
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	99.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	121.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108.80
Bonurĭ rurale ungare . .	102.80
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C2.50
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	102.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.—
Bonurĭ rurale transilvane	102.25
Bonurĭ croato-slavone . .	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.70
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului .	118 80
Renta de hârtiă austriacă	83.65
Renta de arg. austr. . .	84.05
Renta de aurŭ austr. . .	107.25
Losurile din 1860 . . .	138.—
Acțiunile băncel austro-ungare	866.—
Act. băncel de creditŭ ung.	315.75
Act. băncel de creditŭ austr.	305.—
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.81
Napoleon-d'orĭ	$9.80^1/_2$
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	60.50
Londra 10 Livres sterlinge	124.35

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 7 Februariu st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	$89^1/_2$	—
Renta rom. amort. (5%) . .	$94^1/_4$	—
» convert. (6%) . .	$80^1/_8$	—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.) . .	$31^1/_2$	—
Credit fonc. rural (7%) . .	100	—
» „ „ (5%) . .	$86^1/_2$	—
» » urban (7%) . .	$97^1/_2$	—
» » » (6%) . .	$90^3/_4$	—
» » » (5%) . .	$84^3/_4$	—
Banca națională a României	1180	—
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	300	—
« » » Națională . .	240	—
Aurŭ	$10^1/_4\%$	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieței Brașovŭ
din 23 Februarie st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.85	Vênd.	8.88
Argint românesc	»	8.70	»	8.75
Napoleon-d'orĭ	»	9.78	»	9.80
Lire turcescĭ	»	10.98	»	11.—
Imperialĭ	»	9.98	»	10.—
Galbenĭ	»	5.70	»	5.76
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	129.—	»	130.—
Discontulŭ »	7—10 % pe anŭ.			

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a căĭei ferate orientale de statŭ reg. ung.